

अवक्रामन्तः प्रपदैरुमित्रान्क्षिणन्ति शत्रून् ॥ ४४ ॥

अश्वाः स्तूयन्ते । वृषाः अश्वाः पाणौ हस्ते येषां ते वृषपाणयोऽश्ववाराः ती-
त्रान्धोषान् जय-जयेति शब्दान् कृण्वते कुर्वन्ति । अश्वा अपि रथेभिः रथैः सह
वाजयन्तः गह्वरः सत्तस्तीत्रान्धोषान् हेषाशब्दान्कुर्वन्ति शत्रून् क्षिणन्ति नाश-
यन्ति च । कीदृशाः अश्वाः प्रपदैः पादाग्रैः खुरैः अमित्रान् रिपून् अवक्रामन्तः आ-
क्रामन्तः । अनपव्ययन्तः व्यय क्षये अदन्तश्वरादिः अपव्ययन्ति ते अपव्ययन्तः न अप-
व्ययन्तोऽनपव्ययन्तः अनश्यन्तः समर्थाः । वज्र गतौ स्वार्थे णिच् वाजिनः ॥ ४४ ॥

रथवाहनं हविरेस्य नाम यत्रायुधं निहितमस्य वर्म ।

तत्रा रथमुप शग्मं सदेम विश्वाहा वयं सुमनस्यमानाः ॥ ४५ ॥

शकटद्वारा रथः स्तूयते । अस्यानसो रथवाहनं नाम रथं वहतीति रथवाह-
नम् वाजपेयेऽनसि रथस्यारोप्यमाणत्वात् । तथास्य हविः हविर्धानं नाम पृषोद-
रादिवाडुत्तरार्धलोपः । यत्रानसि अस्य योदुर्वर्म आयुधं च निहितं स्थापितम् त-
त्रानसि वयं रथमुपसदेम उपसादयामः । कीदृशं रथं शग्मं सुखकरम् । कीदृशा
वयम् विश्वाहा सर्वदा सुमनस्यमानाः शोभनं मनो येषां ते सुमनसः असुमनसः
सुमनसो भवन्ति सुमनस्यन्ते भृशादिभ्यो भुव्यच्चेरिति [पा० ३. १. १२.] वयं ततः
शानच् अनुकूलचित्ता इत्यर्थः । तत्रेत्यस्य संहितायां निपातस्य चेति [पा० ६. ३.
१३६.] दीर्घः ॥ ४५ ॥

स्वाडुषंसदः पितरो वयोधाः कृद्धेऽश्रितः शक्तीवन्तो गभीराः ।

चित्रसेना इषुवला अमृधाः सतोवीरा उरवो व्रातसाहाः ॥ ४६ ॥

रथगोपान्स्तौति । ईदृशा नरा अस्माकं रथं गोप्तारो भवत्विति शेषः । की-
दृशाः स्वाडुषंसदः स्वाडु सुखं यथा तथा संसीदन्ति ते स्वाडुषंसदः । पितरः पा-
न्ति ते पितरः रक्षितारः । वयोधाः वयोऽन्नमायुर्वा दधति धारयन्ति वयोधाः ।
कृद्धेऽश्रितः इत्येकं पदम् कृद्धे कष्टे श्रीयन्ते सेव्यन्ते कृद्धेऽश्रितः कर्मणि क्तिप् अ-
लुक् सप्तम्याः दुःखे सति आश्रयणयोग्याः दुःखनाशकत्वात् यद्वा सप्तमी द्विती-